

Telkibánya – a káliumdúsulás földtani jellegei a geológiai, geokémiai és geofizikai vizsgálatok összehasonlító értékelése alapján

Bári Enikő,

Geológusmérnök, Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kar, 3515, Miskolc-
Egyetemváros, Egyetem u. 17. Hungary

E-mail, barieniko@freemail.hu

Dolgozatom célja, a Telkibánya környékén lévő kőzetek kálium tartalma és az ércesedés minősége közötti esetleges összefüggéseket kiderítése, a területen végzett korábbi kutatási eredmények összehasonlító értékelése alapján. Feladatul tűztem ki azt is, hogy az eddigi földtani határok helytállóságát megvizsgáljam, valamint az egyes módszerekkel kapott eredmények közötti eltérések okait felderítsem.

Munkámhoz az 1960-as években a káliumra végzett légi gammaspektrometriai és légi mágneses mérések eredményeit, Magyar Állami Földtani Intézet által készített földtani térképet, az 1988. évi összefoglaló földtani jelentést a Kánya-hegyi kálitrachit előfordulásról, valamint a Rio Tinto által végzett légi és terepi gamma spektrometriás mérések és talaj-geokémiai mérések eredményeit használtam fel.

Először kálitrachitként, majd pszeudotrachitként kezelték a piroxénandezit metasomatózison átesett elváltozását. Magyarországon átfogó komplex légi-gammasspektroszkopikus és légi-mágneses mérésekre 1965-1969 közötti időszakban került sor. Az 1988-as Kánya-hegyi kálitrachit előfordulás kutatás a Kánya-hegy Ny-i lejtőjére koncentráldott, 8 db kutató fúrás lemélyítésével. A Rio Tinto 1995-ben terepi gamma spektrometriás méréseket és talaj-geokémiai mintázást végzett. Tapasztalat szerint a geokémiai anomáliák maximumai a meredek morfológia miatt a lejtőn 50-100 m-t is elcsúszhatnak. A 1997-ben négy magfúrást mélyítettek le. Még ebben az évben légi geofizikai méréseket készítettek.

Vizsgálati eredményeim a következőkben foglalhatók össze:

- Az egyes mérések hasonló végeredményt mutatnak, kivéve a talajgeokémiai adatokat, amik nem követik a légi, és földi mérések eredményeit,
- két kis K tartalmú fúrás az anomália peremére esik,
- vannak kis K tartalmú területre eső érctelepek,
- a kálium anomáliák nem minden esetben esnek azokra a területekre, ahol kálimetaszomatit van,
- olyan területen is megjelenik a kálium anomália, ahol nincs ismert ércesedés,
- az ércesedés olyan területen is megjelenik, ahol nincs kálium anomália.
- néhány anomália csúcs riolitos területre esik,
- a nagy kálium maximumon belül a telérek nyomvonala a kis helyi minimumokkal esik egybe,
- a Kánya-hegy területén az ércesedés egybeesik a magas K tartalommal,
- a Gyepű-hegy területén az ércesedés nem esik egybe a nagy kálium tartalommal.